

Megjelen:
Hetenként vasárnap

Előfizetési ára:
helyben házhozhozva
vidékre postánküldve

Egész évre . . . 4 frt.
Félévre . . . 2 „
Negyedévre . . . 1 „
Egyes szám ára 8 kr

Hirdetések árszabály
szerint közöltetnek.

SZOBOSZLÓ ÉS VIDÉKE

KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztői iroda
Nap-utca 42. sz. hol
a lap szellemi részét
illetőleg értekezhetni
lehet.

Kéziratok nem adhatók
vissza.

Kiadóhivatal:
Nap-utca 42. sz. hova
a hirdetések és előfize-
tések küldendők.

Nyitási közlemények
soronként 15 kr.

Az ideai aratás.

Az ideai aratás nagyon rosszul bízta. A gazda magtára üresen marad, a szegény ember pedig nem keres semmit. Mikor a gazda az adóját meg a cselédjeit kifizeti, alig marad valamije. Hol van még a vetőmag, a háztartás-hoz szükséges kenyérnek való, s hol marad a gazda fáradozásának a jutalma, meg a befektetett tőke tisztességes kamatja?

Ezek most olyan kérdések, amelyekre nagyon nehéz megfelelni, mert annyi kétségtelen, hogy a kisgazdák között az idén nagyon kevés lesz olyan, amelyiknek az ez évi gazdasági számadása veszteséggel ne zárulna. Az emelkedő gabonaárak nagyon keveset segítenek a gazdák szorongatott helyzetén, mert eladásra alig jut valami.

Vajjon mit szólnak ehhez a nagyszájú socialisták?

Most tessék aztán gazdának lenni s tessék helytállani, mikor a cselédber, az adó és más egyéb fizetni valók kiegyenlítéséről lesz szó.

Annyi kétségtelen, hogy ez az év az a nélkül is nyomoruságos viszonyok között élő gazdaközönség helyzetét még válságosabbá teszi. Gondoskodni kell tehát maguknak a gazdáknak olyan utakról és módokról, amelyek által helyzetükön javíthatnak.

A nálunk divatos gazdálkodási rendszerben az a legnagyobb hiba, hogy gazdáink egyedül a kalászos termények termelésére fektetnek súlyt, a gazdasági termények egyéb fajaival keveset törődnek.

Ezen a rendszeren a viszonyoknak megfelelőleg változtatni kell, mert bebizonyult dolog, hogy a kalászos termények az utóbbi 10—15 év alatt sokszor megcsalták a gazdákat.

Nagyobb figyelemre kellene méltatni a takarmány és az ipari természetű gazdasági terményeket is. Ezenkívül minden gazdálkodást arányosan megfelelő állattenyésztéssel kellene egybekötni, mert csak így számíthat a gazda megfelelő haszonra.

Ezek ma gazdálkodási rendszerünk legnagyobb fogyatékosai, s amilyen mérvben ezeket eloszlatjuk, olyan mérvben fog javulni gazdáink helyzete.

Levél a szerkesztőhöz.

Tek. Szerkesztő úr!

A belső közlegelő talán sohasem volt olyan elhanyagolt és őrizetlen állapotban, mint az idén. A legeltetési tilalomról beszélni sem lehet, mert most mindenki ott legeltet, ahol neki tetszik. A csordajárásan egymást érik a csapatos disznó farkák, a birka szintén a csordajárásan legel a legtöbbször, szóval a legelőn teljes rendtelenség van s így nagyon kevés hasznát veszi annak a közönség.

De nagy baj az is, hogy a szerbtövis nagyon elhatárolódott a legelő egyes részein. A pecz-oldali legelőn olyan nagy a szerbtövis hogy a lónak hasig ér. A tövis által elborított legelőrészt semmiféle jószág meg nem közelítheti. Az is nagy baj, hogy a tövis már kezdi

hullatni a magvát s így az irtással jövőre is sok bajunk lesz.

Vajjon akad-e végre-valahára valaki, aki figyelemre méltatja ezt a szerencsétlen belső legelőt.

H.-Szoboszló, 1997. jul. 23.

Tisztelettel:
y.

Az ifjuság hangversenye.

Az itthon időző tanuló ifjuság minden tekintetben sikerült hangversenyt és nyári táncmulatságot rendezett júli 17-én a vendéglő nagytermében a Kaszinó javára. A mulatságot először az erdőben készülték megtartani, de a kedvezőtlen esős időjárás miatt át kellett azt helyezni a vendéglő nagytermébe.

A buzgó és fáradságot nem ismerő rendezőség már jóelőre mindent megtett a siker biztosítása érdekében, s sajnos mégis, hogy ennek dacára a hangversenynek csak közepes számu közönsége volt. Este 8 órára nem nagy, de válogatott előkelő közönség gyűlt össze a vendéglő feldiszitett nagytermében s megkezdődött a műsor, melynek első számát a Rákóczi induló képezte.

Ezután Szivos Géza lépett a felolvasó asztalhoz, a kit fellépésekor Hetényi Margitka egy gyönyörű élő virágsokorral lépett meg.

A szikrázó szellemmel teljes, és finom humorral fűszerezett felolvasás derült jókedvre hangolta a közönséget, a mely a felolvasót lelépésekor zajosan megtapsolta.

A harmadik szám Trocsányi Béla czimlalom sólója volt. A műsornak ez a száma egyike volt a legsikerültebbeknek. Trocsányi Béla gyönyörűen kezeli ezt a közkedvelt magyaros hangszert. Szabatosan, erőszel és kiváló taktus-érzékkel játszik. Meg is tap-

T Á R C Z A.

A pálinka.

Irta: Dr. Tomka Samu.

Ugyancsak sok nyomdafestéket emésztett már meg ez a téma. Régi időkől ismeretesek az alkohollal való visszaélés káros következményei, mindazonáltal azt tapasztaljuk, hogy az alkoholizmus az újabb időkben mind jobban terjed, hogy az alkohollal való visszaélés mind nagyobb mérvet ölt. — Főképp a szegényebb és a munkás néposztálynál harapódzott nagyon el, de azért számtalan esetben a legintelligensebb emberek is rabjai lesznek e szenvedélynek.

Semmi kifogásunk az ellen, ha evés közben csekély mennyiségű szeszes itallal élnek az emberek, mi csak az olyan pálinka-félékkel nem szeretjük a tulságos barátkozást, amelyek 30—35% alkoholtartalmúak. Főképp a sör élvezését nem ellenezzük, mert az annyira hig, hogy csak alig 5% alkoholtartalmu és ha nincs hamisítva és nem régi, egyszersmind felfrissíti a testet.

A pálinka nagy elterjedését a nép között leginkább a bornak a filloxera pusztítása folytán beállott jelentékeny megdrágulása okozta, mert csak azóta fordultak az emberek inkább a pálinkához, a mióta sokkal kevesebbe kerül, mint a bor.

Nem felesleges, bár csak szűk határok közt is, az alkoholizmusnak az emberi szervezetre gyakorolt káros hatásával foglalkozni, hisz el sem képzelhető, mily sok embernek ásta alá az alkohol egészséget,

mily sok embert fosztott meg szellemi épségétől, mennyi családba hintette el az egyenlenség, a szerencsétlenség csirját, hány embernek nyomta kezébe az öldöklő fegyvert és hány szerencsétlen gyermekre terjedt át miatta a szülőkről a szellemi és testi fogyatékos nyomorusága.

Az alkoholizmus következményei lehetnek epilepsia, elmezavar, szív- és vérérdény-bántalmak, vesebaj, tüdőbántalom, szemidegsorvadás, a hallóideg megbetegedése stb. és mégis azt látjuk, hogy az alkohol mindinkább tért hódít. 1889-ben 34 liter abszolút alkoholt fogyasztottak fejenként évente, 1891-ben már 47 liter és 1892-ben már 52 liter abszolút alkohol jut egy főre évenként.

A legtöbb pálinkát a német és tótajku napszamosaink fogyasztják; a földműves osztály aránylag sokkal kevesebbet hódol a pálinkának, mint a kézi munkás.

A gyárakban a munka megkezdésétől számított 1—2 óra alatt történik a legtöbb sérülés, minthogy a munkások a munka megkezdése előtt alaposan bepálinkáznak, mi által merészebbek, vigyázatlanabbak lesznek.

A lipótmezei országos tébolydában eddig ápol 8800 beteg közül 830 esetben szerepel az alkohol a megbetegedés kórkául. A fő- és szekvárosi elmebeteg megfigyelő osztályon 11 év alatt 6642 ápol közül 1100 betegnek az alkoholizmus okozta bántalmát.

Általában a férfiak közül kerülnek ki túlnyomó számban az alkoholisták. Mennyi szerencsétlen aszszony szeméből facsart ily módon könnyeket a palinka,

hány boldog családi tűzhelyet dúlt már fel! A részeges ember hovatovább egészen megváltozik. Az azelőtt gondos, munkás, figyelmes családapa, munkakerülő haragos, türelmetlen, ideges lesz, szeretne családjától lehetőleg minden krajczart megvonni. Ha mégis úgy, a hogy dolgozzat az egész heten, a szombatesti munkabér kifizetése után beül a kocsmába és az egész heti munkával megkeresett filléreket ez alacsony szenvedélynek adozza. Hasztalan várja kisírt szemekkel felesége, hogy a férje a munkából jövet, a család fenntartásához hozzájárul, e helyett részegen tántorog haza és segély helyett még jól elveri szegény feleségét és zsarnoki kegyetlenséggel bánik el gyermekeivel.

Törvényünk az emberi szabadság megsértésének határain belül iparkodik mindent megtenni, a mi az alkohollal való visszaélést megakadályozza. A kocsmák számát korlátozza, a kocsmárosnak büntetés terhe alatt tiltja, hogy részeg embereknek italt adjon, korlátozza a kocsmái hitelt és a botrányt okozó részeg embert megbünteti. Az alkoholizmus megállítására azonban leginkább úgy hathatunk, hogy a pálinka ára a lehető legmagasabbra emeltessek, a boré és még inkább a söré pedig az államhatalom támogatása mellett a legolcsóbbra szálltassék le, de mindenekfelett azon kell lenni, hogy a munkásosztály ne legyen munka nélkül, mert ez viszi őket leginkább a bűnös szenvedélyre. Küzdjön végre a társadalom is esetleg mértékletességi egyesületek alkotásával és állja utját az alkoholizmus pusztításának.

solta a közönség már belépésekor, játéka végén pedig ismét olyan tapsvihár és újraközönség támadt, hogy még egy darabot kellett eljátszania.

Ezután Szabó Antal szavalta el a tőle már megszokott szabatossággal a »Hollo« című költeményt.

Majd Feher Gábor énekelt magyar népdalokat és egy opera részletet Trocsányi Béla cimbalom kísérete mellett.

Zsigmond Elek ez alkalommal is egy vig monológgal lépett fel, pompás előadásával derült jó kedvre hangolva a közönséget, a mely belépésekor zajos tetszés nyilvánításokkal jutalmazta.

Végül az ifjuságnak ez alkalomra rögtönzött 7 tagú dalárdája énekelt magyar népdalokat Tóth Lajos kántor vezetése alatt. Az ifjú dalárokat is megtapsolták a darab végeztével.

A műsor befejezése után a székeket felrakatták, s kezdetet vette a táncmulatság, amely reggeli 4 óráig tartott.

Nagyban emelte a mulatság kedélyességét és nagyvárosias jellegét az a körülmény, hogy lapunk barátja és dolgozótestvére Grósz Nagy Ferencz ur ez alkalomra egy jókora csomó confettit és serpentint küldött Budapestről a rendezőbizottság kezébe. A műsor befejezése után kezdetet vette a confetti szórással és a serpentin dobálással, amely aztán egész éjszaka tartott. Sok szép kislány és fiatal asszonyka még talán most is szedegeti kifele ruhája fodrából és csipkéi közül a színes confettiket, boldogan emlékezve vissza a kaszinó hangversenyére.

Az egész mulatság igen sikerült és feszelen volt. A négyeseket 24 pár táncolta.

A mulatság jövedelmének nyilvános elszámolását lapunk más helyén közöljük.

Vakmerő rablás.

Vakmerő rablási eset fordult elő a héten városunkban, amely kinos feltűnést keltett mindenfelé.

Az eset a következő: Szegedy Sámuelnek, 60-65 éves koros asszony kedden este 9 óra tájig Kürti Jeremiás szomszédjánál tanyázott és beszélgetett, s akkor hazatért és lefeküdt. Alig, hogy elaludt, iszonyú rémület közben arra ébredt fel, hogy valaki a setélben fojtogatja, s a ládája kulcsát és a pénzt követeli. A szerencsétlen öreg asszony a fojtogatástól és az ijedtségtől szóhoz sem bír jutni s így a rabló nem ért célzt, mert a ládakulcsot megkeríteni nem tudta. Ekkor felhagyott a halálra rémült asszony fojtogatásával s más módon kezdte kizsákolni. Először ütlegette, amit bizonyít az a körülmény, hogy az öreg asszony arcán és fején ütéseknél a nyomai láthatók. Majd elővett egy fejre való kendőt, s azt rákötötte a védtelen öreg asszony nyakára s azzal kezdte fojtogatni. A szerencsétlen asszony eközben megmondta hol áll a pénze, s megmondta azt is, hogy hol van a láda kulcsa. A rabló erre felhagyott a kizsákolással és az öreg asszony fejét berakván párnákkal, lámpát gyújtott és a láda kinyitására kezdett. A ládából kivette a két zacskóban levő összes pénzt, azzal kiment a konyhába, s a pénzt a konyha padkáján megolvasta s azzal ott, ahol jött eltavozott. Körül-belől 200 frtot, vagy valamivel többet vihett el, mert az öreg asszonynak annyi pénze volt, amint mondja. Egy jó óra beletelt, míg a halálra ijedt öreg asszony meg mert mozdulni, ekkor fellármázta a szomszédokat, de természetesen a rablóknak akkorára már csak a hült helye volt.

Kétségtelen, hogy a tettes a helyviszonyokkal teljesen ismerős volt. Ezt látszanak bizonyítani a következők:

A tettes a kerítés tetején ugrott be az utcáról az udvarra, mert a mászás helye a kerítésen meglátszik. Ekkor a házzal szemben

levő szinből egy üres faládát kihozott, azt a kamara ablaka alá tette, s a kamara ablakának a közfáját betörvén, a ládáról az ablakon keresztül bemászott a kamarába. A kamarából minden akadály nélkül jutott be abba a szobába, ahol az öreg asszony aludt, mert a kamara- és a szobaajtó nyitva volt. A tettes világot gyújtani mindaddig nem mert, míg a ládát felnyitni nem akarta. A rablott pénzt azonban már lámpánál olvasta meg a konyhában. Míg a rabló a konyhában olvastatta a pénzt, az öreg asszonynak a fejéről fétrecsuszta a párnák, s ekkor világosan látta, hogy az ő felé háttal álló rabló, egy fehér lábravalót viselő, magasas, vállas ember. Azt is látta az öreg asszony, hogy a rabló lábán papucs volt. (Ez kissé hihetetlen. Szerk.) Az arcát azonban nem láthatta, mert háttal állott felé.

Valószínű az is, hogy a tettes Szilágyi Sámuelné hazaleste a szomszédból, mert a rablás mindjárt az öreg asszony hazatérése után lett elkövetve.

A csendőrség és a rendőrség erélyesen nyomozza a tettest, azonban eddig eredménytelenül.

Köszönet nyilvánítás.

Alulírott rendezőbizottság az általunk rendezett kaszinói táncmulatság alkalmával közreműködött Szivos Géza városi főjegyző urnak és Feher Gábor árvaszéki ülnök urnak e helyen is köszönetét nyilvánítja buzgó támogatásuk és szíves közreműködésükért, valamint mindazoknak, kik részint szellemi, részint erkölcsi támogatásukkal a mulatság sikere érdekében oly buzgón fáradoztak.

H.-Szoboszló, 1897. július 24-én.

A h.-szoboszlói ifjuság bárendező bizottsága.

H I R E K.

— Közgyűlés tartatik ma d. e. 10 órakor a városháza nagy tanácstermében.

T á r g y a k :

1. 3964. Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága a gazdasági ismétlőiskola felállítására vonatkozó határozatot pótlás végett visszaküldi.

2. 3922. Hajdúvármegye Alispánja a tűzrendészeti szabályrendelet 6. §-a módosítását tartalmazó pótszabályrendeletet életbe léptetés végett kiadja.

3. 3835. Ugyanaz 7777. sz. átíratával a Földmívelésügyi m. kir. miniszter urnak a nyomásos gazdálkodásra vonatkozó rendeletét küldi.

4. 3577. Helyi árvaszék az árvaszéki irodában egy kezelői állás rendszeresítését kéri.

5. 3828. A f. hó 7-ik napján tartott időközi tisztújító közgyűlés jegyzőkönyve beadatik.

6. Polgármester előterjesztése a piacnak cyclopsburkolattal ellátására vonatkozólag Reichmann Ármán debreczeni lakos ajánlata kapasan.

7. 3775. Dr. Czeglédy Mihály vármegyei tisztii ügyész beadvánva, melyben a város különböző bizottságaiba általa elfoglalt tagságairól lemond.

8. 3658. Tóth Kalman mérnök ajánlata a városi mérnök számviteli állással járó teendők ellátására vonatkozólag.

9. Dr. Mandl Gyula kérvénye orvosi oklevele kihirdetése iránt.

10. 3774. A »Földmívelési Értesítő« több példánya bemutatatik.

— Nyilvános nyugtázás. A hajdu-szoboszlói ifjuság által f. hó 17-én a Kaszinó javára rendezett táncmulatság összes bevétele 79 frt volt, melyből kiadás 47 frt 45 kr, s így a Kaszinó pénztára javára 31 frt 55 kr jövedelem állapototott meg s adatott át kezimhez a bábizottság által. Belépti jegyeik árát bekdüdtük: Soltész László ur 2 frtot, özv. Chepellej Ferenczné urnő 1 frtot, özv. D. Tóth Lajosné urnő 1 frtot, Alexy Sándor ur 1 frtot, Dr. Grosz Adolf ur 1

1 frtot, id. Nagy Gábor ur 1 frtot, Dr. Simon Gáspár ur 1 frtot, Dr. Mandl Gyula ur 1 frtot, Weiszberger Ferencz ur 1 frtot. H.-Szoboszló, 1897. július 24-én. Bor János kaszinói pénztárnok.

— Az övodában az évszázó vizsga folyó július hó 31-én d. e. 1/2 10 órakor tartatik meg, melyre a szülők és az érdeklődők e helyen is meghívotnak.

— Munkacsi József kerületi szőlészeti és borászati felügyelő pénteken városunkban időzött, hogy a régi és az új rakású szőlőket megtekintse. A szőlőben esett károk szerinte a penorospóra rohamos felépésének a következményei, a melyhez egy kis ragya verés is járult. A hogy tőle hallottuk, az egész országban nagy kár esett a szőlőkben, mert másutt meg a jég tette tönkre a termést.

— A vadászárság ma egy hete d. e. 10 órára gyűlést hirdetett a tüszöltő őranya helyiségebe, de a szándékolt gyűlést nem lehetett megtartani, mert csak 3 vadászársulati tag jelent meg. Ideje volna pedig a szervekedésnek, mert a vadászati idény közeleg, s akkorára szervezni kellene a társaságot.

— Lopások. Az elmúlt hét története egy egész bünkrónika. Lopások is rendkívüli számban fordultak elő. Így például eddig ismeretlen tettesek: Szökőcs Pálné kárára 3 libát, Kerezi Pál kárára 4 libát, özv. Cseke Miklósné kárára 5-6 frt értékű gyümölcsöt és zöldséget, Neumann Sámuel kárára 100 frt készpénzt loptak el. A nyomozatot ezekre az esetekre vonatkozólag a rendőrség és a csendőrség eddig eredménytelenül folytatja.

— Elfogott katonaszökevény. Nagy József pocsalyi illetőségű közhusár, 8-10 nappal ezelőtt Budapestről, a 16-ik huszárezredtől megszökött, s a p.-ladányi határban elállott takarónak. Most, hogy az ideje kitélt, s keresett egy kis pénzt, visszaakart térni katonáékhoz, azonban a helybeli vasutállomásnál Kádár Lajos rendőr mint gyanus egyént letartóztatta, s így hivatalosan lett visszakísérteve ezredéhez.

— Érdekes látvány. Sok nézője akad naponként a gőzmalom társaság ujonnan épülő malomtelepének, a pavillonnak, meg az ujonnan furott ártézi kutnak, de azért legtöbbben az új kémény építését nézik legnagyobb érdeklődéssel. Nem is tréfa dolog ám egy ilyen építményen dolgozni. Az a két fiatal ember 29 méter szédítő magasságban éppen olyan jól találja magát, éppen olyan könnyedén dolgozik, s olyan feszelenül mozog, mint mi idelett a földön. Nincs is az a pillanat, amikor nezőjük ne lenne. Nem is gondolják ők, hogy hány szem ügyel rájuk. A kémény magassága, amelyen dolgoznak, még 6 méterrel lesz magnaabb mert a teljes magasság 35 méter lesz.

— Utnyítás. A vasutuzáról a gőzmalomhoz vezető sikátor kibővítésére vonatkozólag a gőzmalom társaság már megtette a szükséges lépéseket. Ajánlatos dolog, hogy az erre vonatkozó tárgyalások minél előbb eredményre vezessenek, mert ennek az utnak a kinyitása fontos közérdek is egyszerismind.

— Megvette a maga lovát. Tóth István III. tizedbeli lakos a héten a debreczeni baronvásárban egy lóra kezdett alkudni, s mikor már az alku meg volt, akkor jött rá, hogy tulajdonképen a saját lovát vette meg, a melyet 17 évvel ezelőtt elloptak tőle. A lónak az orrán volt egy süttött bilyog, arról ismerte meg. Azonnal bejelentette az esetet a debreczeni rendőrségnek, a hol a vizsgálatot nyomban megindították. Ki is került már eddig a lónak vagy három gazdája, akikhez vétel útján jutott, de azok mind jóhiszeműleg vették meg a lovat szabályszerű járattal.

— Vendég történetirő. Komáromi András, a m. tudományos akadémia tagja kedden városunkban időzött, s a városi levéltárban a hajduság történetét tanulmányozta, a melyet közelebb az akadémia megbízásából meg fog írni.

— A r. cath templomot a héten kívülről kimeszelték és a tornyot befestették. A torony igen szép világos gyöngyszinre van festve. Ez már jól is van, de rákerülhetne a sor már egyszer a ref. toronyra is, mert az is meglehetősen kopottas.

— Éjfélű látogató. Doró Pál VI. tizedbeli lakos azt panasolta a rendőrségnek, hogy a lakásáról kénytelen elköltözni, mert a konyhaajtójan minden éjfé-

kor felőre hosszág kopogtatnak. A rejtelmes éjféli látogatót — természetesen — nem merte beereszteni sohasem, minthogy azonban ez még folyton jelentkezik és bebocsátást kér, a rendőrségnél keresett a panaszos segítséget. A r. kapitányság — természetesen — nagyon keveset adott a panaszra, mert az egész dolog nem lehet más, mint tréfa, vagy legrosszabb esetben képzelősködés.

— **Színészek Szoboszlón.** Kiss Soma színigazgató jóhirű társulata legközelebb városunkba érkezik. Az érkezés biztos határnapjáról még nem vagyunk értesítve.

— **A járdákat** a gyakori esőzések és a gondozatlanság végelpusztulással fenyegetik. Ha a dolog így megy, tavaszra nem lesz járdánk. Ajánljuk ezt a hatóság figyelmébe.

— **Időjárás.** A kedvezőtlen esős időjárás miatt a takarás még máig sincs befejezve a határon. Az esős idő ide s tova több kárt tesz, mint a mennyi kárt a köd meg a rozsda okozott. A kereszték felül csiráznak, alól pedig rothadnak. Ha az idő neki nem áll, a gazdák igen sok kárt szenvednek.

— **A dülöutak járhatlansága** miatt általános a panasz a gazdaközönség körében. Ezek a mi dülöutaink nem csak ilyen esős világban rosszak, hanem máskor is. Annyi feldült terhes szekeret, mint a mi határunkon — nem lehet látni messzeföldön. A gépeket meg épen lehetlenség ezeken az utakon vontatni, mert nincs az az igaerő, a mely elbirná őket. Egyszer rendbe kellene már hozatni ezeket az utakat is.

— **A tréfás festő.** A r. cath. templom tornyának a tetején levő keresztet valami jókedvű és még jobb fejű fiatal ember festette be a héten, a ki munkaközben folytonosan diskurált az utcán járó kelőkkel. Sok embernek végig szaladt a hideg a hátában, mikor a szédítő magasságban levő munkásra feltékingett, s szótlanul ment tovább. Egy öreg asszony azonban komolyan vette a tréfalkozó fiatalember hivatását, s mikor az lekiáltott hozzá, hogy: »Jöjjik fel néném asszony! — megilletődve kiáltotta vissza:

— Dehogyan megyek, dehogyan megyek lelkem, nem öreg cselédnek való már oda mászkálni.

— Az 1848—49-ki Magyar szabadságharc története című nagy munkából most jelent meg a 84-ik füzet, melyben Gracza György a világosi fegyverletétel elbeszélésebe fog. A munkának ez a része ismét rendkívül érdekes, csaknem olyan mint egy drámának az utolsó felvonása. A füzet egykori képei ezek: A világosi fegyverletétel 1849. augusztus 13-án A diktatóri okmány aláírása Csányi szállásán 1849. aug. 11-én Damjanich és Lahner sirja Mácsán. A szoba, ahol a világosi fegyverletétel megállapított. A világosi fegyverletétel.

— **Aszonyviadal.** Kerezi Péterné B. Nagy Lidia és Takács Julianna összekülbözték pénteken reggel a piacon. A dolognak az lett a vége, hogy szavakkal való kellő megtisztelés után bevették egymásnak az orrát. A rendőrség közszend elleni kihágásért megbüntette őket.

— **Szölőkben 2—3 hét alatt sok kár esett,** a mi nek egyrészt az esős időjárás következtében nagymértékben fellépett peronospora. másnévről pedig ragyaverés az oka. A levelek száradnak a fürtök rothadnak és hullanak, szóval a szépen ígérkezett borteremből sem lesz semmi.

terményein, s így legfontosabb terményén a búzán jóval ocsóbban tud csak tud adni, mint a hogy azt ezelőtt 10—15 évvel eladhatta: Az a gazda is nehezen boldogul ma már a ki képes 10 méter mázsát vagy azon felüli mennyiséget is letakarítani holdanként, hogy boldoguljon tehát az a ki csak 5—6 méter mázsát arat. Kevés gazda barátkozott meg még azzal az eszmével hogy a termés nagyságát legnagyobb mérvben maga a gazda befolyásolhatja, ellenben sokan a kedvezőtlen időjárásal, s egyéb kedvezőtlen befolyásokkal leplegetik silány termésüket. Igaz hogy az időjárás elhatároló befolyással van a termés nagyságára, de csak nagyon ritka év a midőn annak a gazdának termés átlagát a ki 12 méter mázsát szokott aratni 6 méter mázsára szorítja le a kedvezőtlen időjárás. Ha kedvezőtlen is az időjárás az általa okozott veszteség 1—2 méter mázsánál aligha lesz nagyobb holdanként. Buzatermésünk fokozása és állandósítása czéljából első kelék helyes arányokat hozni be gazdaságunkban érte ez alatt azt hogy szántóföldünknek legfeljebb 40%-a legyen kalászos a többi ellenben kapás és takarmány növény. Ilyen módon talajunkat nem zsaroljuk, mert az említett három csoportba tartozó növényzet a talajnak más más rétegeiből szedi tápláló anyagait, tisztán is tartjuk azt, mert a folytonos kapálással a gyomokat sikeresen elpusztítjuk. A sok kapás és takarmánynövény természetesen nagyobb állatállományt is feltételez s az ez által termelt nagyobb mennyiségű trágya által talajunkat is jobb termőerőben tarthatjuk, istállótrágyával látván el a kapás és takarmány növényeket, miáltal az utánuk vetett kalászosok is jobb erőben lévő talajba kerülnek. S ha még e modern gazda azon szabályát is követjük, hogy a kapás után következő kalászos alá műtrágyát szuperfoszfátot hintünk mint a mely műtrágya a kalászosok foszforsav szükségletét, könnyen oldhatóságánl fogva leginkább edzi úgy nemcsak jobb terméseket fogunk elérni az eddig megszokottaknál, de különösen néhány év elteltével, örömmel fogjuk tapasztalni, hogy terméseink feltűnően egyenletesebbek s hogy az időjárás viszonyok alig érezhető csökkenést mutatnak eredményezni termésátlagunkban.

Sajnos azonban a műtrágyának rendszeres használata csak az igazán modern gazdaságokban honosult meg még. Csak a kísérletezés terén vagyunk ma még és sok idő fog még eltelni, míg a műtrágyának fontosságát, nélkülözhetetlenségét általánosan elismerjük. Nagy szolgálatot tesz az a magyar gazda közönségnek ki műtrágyázási kísérleteinek eredményét alkalmas módon közzé teszi, hogy így egyesek kísérleteiből mások is okuljanak. Ebből a szempontból kiindulva közlöm röviden a Magyar Övári országos növénytermelési kísérleti állomásnak 1895-ben szuperfoszfáttal öszi baba alá végzett kísérleteit, a midőn is az ország 359 gazdaságában végeztetett kísérlet mindenütt 2 katasztrális holdon, melyek egyenlő istálló trágyázásban részesültek s ezen kívül az egyik hold 133 kgram szuperfoszfátot is kapott.

A beérkezett adat közül, csak 34 helyen termelt kevesebb mint a csak istálló trágyával ellátott parcellán, ellenben 193 esetben a szuperfoszfátot tartalmazó tábla a terméstöbbet 25—50 kg 33 esetben 50—100 kg. 111 esetben pedig 100 kg-nál is nagyobb volt a terméstöbbet, némely esetben 3—4 méter mázsá is. Tekintve továbbá azt, hogy a legtöbb esetben a szalma termés is jelentékenyen fokozódott, hogy a szuperfoszfátnak egy—két éven keresztül utóhatása is van, tekintve végül hogy méter mázsánként ára 3 frt 50 kr. — 4 frt. 50 között váltakozik könnyen kilehet számítani, hogy a műtrágyázása legtöbb esetben jelentékeny haszonnal járt, a hol pedig haszon nem mutatkozott, ott a hibásan előkészített talajban, elemi csapásban, esetleg nagy szárazságban lehetett volna feltalálni az okot, mely utóbbi esetben azonban hatása a következő évben nyilvánult.

Az elmondottaknak figyelembe vételénél lehet tehát különösen buzatermésünket fokozni, s évről évre egyenlővé tenni.

Felelős szerkesztő és lapkiadó-tulajdonos:

F e h é r G á b o r .

Ügyes női ruha varrónő ajánlkozik házaknál varrásra. Felvilágosítást a könyvnyomdában lehet szerezni.

3922.
1897.

Hirdetmény.

A kalászos terménynek, a szalmas takarmánynak és a szalmának, a városba behordását és a városban való nyomtatást szabályozó vármegyei pótszabályrendelete a belügyminiszter ur által már jóváhagyatott, s életbe lépett.

Ennek értelmében a kalászos terménynek, szalmas takarmánynak és szalmának, a város belsősegein felhalmozva tartása tilos, megengedtetik azonban, hogy kalászos terményeiket részletenként behordhassák és bent elnyomathassák.

1. A részt aratók a munkájuk után nyert arató részt.
2. Azok, akik az építkezési szabályrendelet értelmében tanyát nem építhetnek és 5 kat. hold földnél többel nem rendelkeznek, valamint az ugyanannyi földet haszonbérlek és feles munkások.
3. A kiknek 10 holdnál több földjük nincs és azt felesben munkáltatják, az őket illető fele részig.
4. Azon nagyobb birtokosok, a kik tanyát építhetnek ugyan, de a határ különböző részein kisebb részletekben 1—2 hold földjük van, a honnan a kalászos terményeknek tanyájukra szállítása sok nehézségbe ütközik. Ezek azonban szét szórva fekvő birtokuk a 2 kat. hold területet meg nem haladja.

Tartozik azonban minden telektulajdonos telkének az épületektől távolos részéből a nyomtatás eszközésére és a szalmas termények elhelyezése, szerüskertet különíteni el. Ez esetben szabadságában áll ha a szerüskert 200 □-ölet meghaladó 2 ló erőre 10 szekérszám rakományt és szalmát, ha pedig a szerüskert 200 □-ölnél kisebb, ugyancsak 2 lóerőre 6 szekérszám szalmát és takarmányt elhelyezni. Ennél több szalmas terményt és takarmányt beltelken elhelyezni semmi esetre sem szabad.

A rakományok egymástól való távolsága 6 méterben, a szomszéd kerítésétől való távolsága 10 méterben van megállapítva.

Kelt H. Szoboszlón, a városi tanács 1897. július hó 21-én tartott üléséből.

Városi tanács.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok
BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2^{1/2} egész 12 lóerős, szalma-használozók, továbbá járgány-cséplőgépek, here-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szőnyegnyújtók.

"COLUMBIA-DRILL"

Legjobb sorvetőgépek, boronák, szecsavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrítő-malmok, egytemes székkek, két- és háromvasú-
ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kintnára ingyen és bérmentve kizártnak.

K Ö Z G A Z D A S Á G .

Minő trágyázást kíván az őszi buza.

A kellőleg megművelt, jól trágyázott, gyommentes talaj biztosítja a kellő eredményeket. A ki hanyagul mivel, trágyázatlan földbe veti bele a búzát, az ma kellő eredményt, hasznot elérni nem fog, mert míg a föld megmunkáltatása a napszám, s egyáltalán a gazdának minden szükséglete drágul, addig

Könyvnyomdai munkák

Báli és lakodalmi meghívók, rovatos ívek, falragaszok, névjegyek, étlapok, körlevelek, levélpapírok és borítékok esimos kivitelben és jutányos áron megrendelhetők Plón Gyulánál H.-Szoboszlón.

A KÖZGAZDASÁGI BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

DEBRECZENBEN, (Tisza-palota.)

felvette ügykörebe

a jelzálog kölcsön üzletet

és azon kedvező helyzetben van, hogy **törlesztési** és egyszerű **visszafizetési** kölcsönöket igen jutányos feltételek mellett nyújthat.

Felhívjuk tehát szíves figyelmét mindazoknak, kik

olcsó jelzálog kölcsönt

felvenni, vagy régi **nagyobb kamatozásu tartozást** convertálni szándékoznak, kérvén, hogy erre vonatkozólag intézetünket felkeresni sziveskedjenek.

Részletes felvilágosítások és utasítások kívánatra azonnal küldetnek.

Közgazdasági bank részvénytársaság.

DEBRECZEN (Tisza-palota.)

2-10

„BUDAPEST

P Á R I S”

MAGYAROK TÁRSAS KIRÁNDULÁSA

az 1900-ik évi Párisi Világkiállításra.

Május, június, augusztus, szeptember és október hónapokban 14 napra.

Ezen kulturális mozgalom programjának pontos kivitelét, valamint a befolyt összegek kezelését ellenőrzi a következő bizottság:

Dr. BARTHOS ANDOR
miniszteri s. titkár, a vasuti
tisztkező osztály tanára.

Elnök:
Toroczko-Szt.-Györgyi
THOROCZKAY VIKTOR báró
a rendezőbizottság titkára.

Dr. GERENDAY GYÖRGY,
pénzügy. min. titkár,
a „Magyar Athletikai Club”
alelnöke.

Igmándy Mihály
Sacellary Mihály
Dr. Schubert Emil
Sturm Albert

K. Jónás Ödön
Dr. Kovács Gyula
Igazgató

S O M O G Y I N A N D O R.

BUDAPEST, Erzsébet-körút 44. l. em.

Molnár Viktor

Urányi Imre

Dr. Várady Antal

A befizetések kizárólag a Belvárosi Takarékpénztár Részvény-Társaságnál
Budapest, koronaherceg-utca 3. sz.

Készpénzben, vagy a magyar kir. postatakarékpénztár útján eszközölendők. A takarékpénztár kezeli a befizetett összegeket és ugyanott adatik ki a programban foglalt szolgáltatmányokról szóló

➔ **Részvételi jegy. Egy jegy ára 250 frt.** ➔

Fizetendő: havi 8 vagy negyedévi 24 forintos részletekben.

Irók, művészek, tanárokból álló budapesti 100-as rendező-bizottság. Irók, művészek, tanárokból álló párisi 100-as fogadó-bizottság

Belépési nyilatkozat.

Alulírott ezennel kinyilatkoztatom, hogy a közzétett prospektus alapján fenti vállalat által rendezendő társas utazásban résztveszek és kötelezem magamat egy részvételi jegyért **250 frt** a folyó hótól kezdve frt kr. havi- negyed- félévi részletekben (a magy. kir. postatakarékpénztár útján) a Belvárosi akarékpénztár Részvény-Társaság pénztárához Budapesten, (Koronaherceg-utca 3.) az 1900. évi január hó végéig befizetni.

Tudomásul veszem, hogy a prospectusban közzétett felügyelő-bizottság a kirándulók összessége képviselőjében felügyeli a befizetett összegek kezelését és a program pontos kivitelét.

Az utazásban való részvétel hónapját jogomban áll az 1900. évi január végéig megállapítani, ugyanekkor jegyemet másra átruházhatom avagy az utazástól visszaléphetek. Utóbbi esetben a vállalat a Belvárosi Takarékpénztár Részvény-Társaság útján a részvételi díj egy tizedrészének levonásával a befizetett összeget visszafizetni tartozik.

Ezen időponton túl visszalépésnek és visszatérítésnek helye ugyan nincs, de az ellenőrző-bizottság méltányos esetben jogosítva van e szabálytól eltekinteni.

Végül tudomásul veszem, hogy a részvételi jegy alapján úgy úton mint 8 napig Párisban a programnak megfelelő teljesen szabad utazást, podgyászt, lakást, ételmezezt, közlekedést, szórakozási és színházi jegyeket a megállapított összegért díjtalanul kapom.

Lakhely: _____ 1897. _____ hó _____ n.